יג ב מיי׳ שם פ״ב הלכה

→

תורה אור השלם

1. וְהָזִיר לַיִיָּ אֶת יִמֵּי נָזְרוֹ

וְהַבִּיא כָּבֶשׁ בֶּן שְׁנָתוּ

ְרֵבְּיִבְיִם בֶּן דְּיָּהֵים לְאָשָׁם וְהַיְּמִים הָרִאשׁנִים יִפְּלוּ כִּי טְמֵא

נְזְרוֹ: במדבר ו יב 2. סַלְסְלֶהָ וּתְרוֹמְמֶרֶ

3. וַיְבַלְבֵּל יוֹסֵף אֶת אָבִיו

וְאֶת אֶחָיו וְאֵת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף:

בראשית מז יב בראשית מז יב 4. שְלְחַיּךְ פַּרְדֵּס רְמוֹנִים עם פְּרִי מְגָדִים כְּפָּרִים

הַנֹּתֵן מְטֶר עַל פְּנֵי
הָנֹתוֹ מְיִם עַל פְּנֵי
הְצֹוֹת: איוב הי

6. כל ימי נדר נזרו תער

מַלֹאת הַיַּמִם אֲשֵׁר יַזִּיר

ליי קדש יהיה גדל פרע

שְׁעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה 7. וְרֹאשָׁם לֹא יְגַלֵּחוּ וּפָּרַע לֹא יְשַׁלַחוּ בָּסוֹם

8. בה שעתא מלתא

פּת עַל נְבוּכַדְנֶצֵר וּמִן סְפָּת עַל נְבוּכַדְנֶצֵר וּמִן אֲנָשָׁא טְרִיד וְעִשְׂבָּא בְתוֹרִין יֵאכָל וּמִטֵּל

שְׁמַיָּא גִּשְׁמֵה יִצְטַבַּע עַד

די שערה כנשרין רבה

ַוְטִפְרוֹהִי כְצִפְּרִין: דניאל ד ל

מוסף רש"י

והימים הראשוז יפלו.

לא יעלו לו מן המנין (במדבר ו יב). סלסלה. לשון חיפוש

והיפור (מגילה יח.) ספש

והפך במטמונים של תורה

(ר"ה כו:). בת צידעא.

לידעה, טינפל"ה וסדין האחה להשכיב השער, בת לידעתה למטה הימנה

להסיר שער דה והוא אנדיפי

רמונים, דמשמע שער גידולך נאה כפרדס רמונים

פי' הרא"ש (המשך)

הוה כתיב לא ישלחו פרע כדקאמרת השתא דכתיב פרע לא ישלחו פרע ליהוי

שלוחי הוא דלא לשלחו כלומר לא יגדלו יותר

משיעור פרע האמור בנזיר.

ואי בעית אימא האי

ושולח מים נמי רבוי הוא. כלומר האי דפרכת ליה

מהאי קרא דלשון העברה

דמצינא לפרושי ליה לשון

גידול. אבל לאו שנוייא

ארינא הוא) למימר דלא צריכנא לשינוייא קמא

דכמה שלוח כתיבי בקראי

משקי מיא לפירא רבי וה"פ דקרא ושולח כלומר

ים. שיר השירים ד יג

יים: עם נְרָדִים:

ַרְּכָבֵּדְךְ כִּי תְחַבְּקֶנָּה: תְּכַבֵּדְךְ כִּי תְחַבְּקֶנָּה:

לקמן יט. וש"נ],נ) [שייך להכא דברי חוס׳דלעיל ב: ד"ה הריני וכו׳ עני אורם מישורו. ג) מגילה ח. ע"ש ור"ה כו:ן, ד) שנת פ: ע"ם, ה) בס"ם ל"ג. ו) נ"א בוה, ו) [לקמן ה.], מ) נ"ח ולהעבירו כשיגיע,ט) שני דבורים אלו שייכים

נוסחת הריב"ן

אז ודכתיב וכפר כו' הנפש הן (זכמים זכפת כו יאפם במדבר ו) ליתח בכ"י: בן ודלמח: גן כגון שתופס בשערו ואמר אהא נאה אכתי אמאי הוי כו': ד] בכ"י כזה בכף וכן להלן: ה] להוי הריני ו] בגידולין: ז] שמפיל: ח] גבו: ט] ונאה לה שילוח שער כמפנה כו': יז גידול דנזיר: סו נמי רבויא:

הגהות הב"ח

(h) גם' אין דאפילו לר' אלעזר הקפר. נ"ב עיין פ"ק דנדרים דף י' ועי' בתום׳ דקוטה דף טו הקשו קושיא זו ועיין גם לקמן דף יט: (3) שם סלסול שערא הוא כדאמרה: (ג) שם ואימא מיזו עניי: (ד) שם משקין ליה מיל ורבי לפירא: (ה) רש"י ד"ה אבל נזיר וכו' ואמרינן ליה זיל ותיהוי:

הנהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' הריני כזה נהי נמי דתפוס בשערו הריני כזה. נמחק תיבת כזה ונ"ב בזה וכל"ל גם בלשון בלשון וכן הוא בש"ם דפום ווינעליא. וכן הגיהו בש"ס דפוס ווינא ע"פ ספר אורח מישור לסלק קושית מוס' מרש"י:

הגהות התוספות 1. ל"ל דשילוח פרע. 2. ל"ל הוי גידול שלשים דאפילו

ולהכי. 5. ל"ל בחרא. ותיבת קאמר נמחק. 6. ל"ל קביל.

> לעזי רש"י טינפל"א. צדע, רקה.

פי' הרא"ש

אין ואפילו לר' אלעזר הקפר וכו׳ התם הוא דלמא דנזירות וגם תוהה על ונוירות וגם ונוחה על נזירותו וקרבנותיו קרובים להיות חולין בעזרה. אבל נזיר טהור אי לא דלא אמיד נדר: הריני כזה נהי נמי דתפיס בשערו לא אמר

מוקמת לה בתפוס בשערו כההיא דאהא נאה לא מהני מידי דמשמע שיהיה כמו שערו ואין זה כלום. ומוקי לה שמואל כדאוקי (ההוא) ובאהא) בשנזיר עובר לפניו. אבל אי אמר הריני ולא אמר כזה לא מהני מידי דהריני גרע מאהא. ואיז לתמוה יבותיון (החות) בהיותו בשנדי עובר לפניו דהוי נודר פשיטא הא קאמר בהדיא הריני כוה. משום דלא תימא הריני כוה מאי קמ"ל דהריני כזה בשנזיר עובר לפניו דהוי נודר פשיטא הא קאמר בהדיא הריני כזה. משום דלא תימא הריני כזה בעושר או ביופי או ביחוס. ומאי דהאי סלסול בשער הוא כלומר לסלסל ולגדל שער כנזיר. ואימא תורה שנדר לעסוק בתורה ולהפך בה. ה״נ שתפס בשערו אבל נזיר עובר לפניו לא מהני כיון שהספק הוא בלשון: סיד כדי לסוד כלכול שיעור הוצאת יחום בוהו. יב שובט בשכו זאר נוי לפוד כלכול. לשומו על שוב צדעי לטופלו ולהשירו: שלחיך פרדס רמונים גידולך. סיד להתחייב עליו המוצאו להד"ר כדי לסוד כלכול. לשומו על שוע צדעיו לטופלו ולהשירו: שלחיך פרדס רמונים גידולך. נאים כפרדס של רמונים אימא מידי דעבורי שנדר לגלח ולהעביר שערו ולשלחו מעליו: תנא פרע פרע יליף. כלומר תנא

אין דאפינו לרבי אלעור הקפר דאמר נויר חוטא. ולא מיקרי נאה מבואר דהדין סילסול שערא הוא. דלשון זה נופל אהפוך שיער אדכתיב וכפר עליו מאשר חטא על הנפש (במדבר ו): הני מילי גבי נזיר טמא. שנטמא דאיידי דבעי מיסתר ימים הראשונים ומיהדר ומימני זימנא אחריתי אריכא ליה מילחא: בדילמא אחי למיעבר

על נוירותיה. כדאמר בפרק קמא דנדרים (דף ט:) כשהן מטמאין ורבין עליהם ימי טומאה מתחרטין בהן ונמצאו מביאין חולין לעזרה: אבל נזיר טהור לאו חוטא קרינא ביה. ואמרי׳ (ס) זיל ותיהוי נזיר והנאה: נהי נמי. דמוקמת ליה כגון ששתפום בשערו אמאי הוי נזיר והא לא אמר הריני דווי כזה דאי וי כזה אמר הכיהו משמע להו הריני יי כזה שיער לגדלו: אמר שמואל כגון שהיה נזיר עובר לפניו. דמשמע הריני בנזירות כזה: הריני מסלסל הריני מכלכל או שאמר ברי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר. הריני מסלסל משמע דליעביד מידי דליהוי מהפך בשערו חבגידול דהיינו בנזירות: וחימה תורה. דכי חמר הריני מסלסל שמקבל עליו ללמוד תורה וקאמר שיהא מהפך בה כדכתיב סלסלה ותרומתך: כדתנן. המוליא סיד בשבת מרשות היחיד לרשות הרבים שחייב משום לא תוליאו: כדי לסוד כילכול ואמר רב בת לידעה. טינפל"ח בלע"ז. יושמקפל השער שברקתה כמין מגרר כדי להעמיד על יוגבן כיפה שברחשה שלא יפול השער שבאוון למטה: ואימא למיון עניי. קביל עילויה: הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר. דמשמע הרי עלי לגדל פרע: ממאי דהדין שילוח רבויה הוה. כדקחמרת דלגדל פרע משמע: דכחיב שלחיד פרדם רמונים. גידוליך שגדילין יהיו כפרדם רמונים שלומח ומתגדל: ואימא דשילות מידי דעבורי. הוא דמשמע שיגוז שערו מו כמפנה מים ומעבירן ממקום למקום כדכתיב ושולם מים וגו' והאי נמי דאמר הרי עלי לשלח פרע משמע דאמר הרי

עלי להעביר פרע: סנא פרע פרע יליף כחיב הכא. בנזיר גדל פרע וכתיב גבי כהן הדיוט ופרע לא ישלחו מה פרע דכתיב גבי כהן הדיוט לישנא דריבוי הוא כדאמרינן בפרק כ"ג (סנהדרין כב:) פרע ליהוי עד שלשים ומירבה לה לירבי טפי משלשים דגמרינן ליה מנזיר דכתיב ביה (במדבר ו) יהיה ויהיה בגימטריא הכי הויש אף יופרע האמור גבי נזיר גידול שיער יוהני משמע שיניחנו לגדל עד שיבא לכלל פרע שהן שלשים. ואפילו יובעי למימר דלעולם שילוח מידי דעבר הוא אכתי לא קשיא ולא מידי דהכי משמע הרי עלי לשלח שיער ים מו(ולהביאו שיגיע) לכלל ל' שיהא פרע יו דבין פרע דנזיר ובין פרע דכהן הדיוט אינה פחותה משלשים: ואיבעים אימא האי ושולה מים סוריבוי הוא. דכי משקין ליה מיא לארעא קא מרבי להו לפרי: זיפרין הסמוכין לשיער. והיכן הן ליפרין הסמוכין לשיער כדכתיב בדניאל עד די שעריה כנשרין רבה וטפרוהי כלפרין דלפרין ושיער בחד קרא כתיבי: דר"מ סבר מיתפים איניש במידי דסמיך ליה. ולהכי אמר לפרין דבעי לקבולי עליה גידול שיער דסמיך ליה ללפורים וכגון שהיה מיל עובר לפניו או תפוס בשערו כדאמרינו לעיל:

ורבנן שצפורי נזיר ממא קיבל עליה. פירוש מנות מירות דשייכא כהו נפורי מיר טמא אם יטמא: מבדי חיישינן קאמר ולא צפורי

> דמתני׳ יליף האי לשלח פרע מפרע לא ישלחו דכתיב גבי כהנים מה התם גידול שער אף הכא גידול שער כי היכי דילפי׳ בסנהדרין פ׳ כהן גדול פרע דכהנים מפרע דנזיר לר׳ שהכהני׳ מגלחים לל׳ יום דפריך התם אימא לא לירבו כלל. ומשני

אין דאפילו 🌣 לרבי אלעזר הקפר דאמר (6) נזיר חומא הני מילי גבי נזיר ממא דאיידי דבעי מיםתר דאמ' רחמנא יוהימים הראשונים יפלו כי ממא נזרו התם הוא דלמא אתי למיעבר על נזירותיה "אבל נזיר מהור לאו חומא קרי ביה: הריני כזה: נהי גמי דתפום בשערו או הריני יכזה לא אמר אמר שמואל

בכגון שהיה נזיר עובר לפניו: הריני מסלסל:

ממאי דהדין סלסול שערא 🌣 כדאמרה ליה

ההיא אמתא דבי רבי לההוא גברא עד מתי

אתה מסלסל בשערך אימא תורה דכתיב

² מלמלה ותרוממך אמר שמואל יהכא נמי

שתפום בשערו: הריני מכלכל: ממאי דהדין

כילכול שערו הוא יכדתנן סיד ר' יהודה

אומר כדי לסוד כילכול ואמר רב בת צידעא

ש אימא מיזן עניי כדכתיב יויכלכל יוסף את

אביו ואת אחיו אמר שמואל יהכא נמי

שתפום בשערו: הרי עלי לשלח פרע

הרי זה נזיר: ממאי דהדין שילוח ריבויא

הוא דכתיב ישלחיך פרדם רמונים אימא

מידי דעבורי כדכתיב זושולח מים על פני

חוצות תנא פרע פרע יליף כתיב הכא יקדוש יהיה גדל פרע וכתיב התם גבי

כהן הדיום זופרע לא ישלחו ואיבעית

אימא האי שולח מים נמי ריבוי הוא

י (כדמתרגם רב יוסף) דכד משקין ליה מיא יוסף) סובר

יי לפירא ורבי: הרי עלי ציפרין רבי מאיר

אומר נזיר: מאי מעמא דרבי מאיר אמר

ריש לקיש ציפרין סמוכין לשיער קיבל

עליו דכתיב זעד די שעריה כנשרין

רבה וטפרוהי כצפרין רבי מאיר סבר

איניש

מתפים

במידי

דסמיך

ורבנן

דנימא טירות קביל עליה ואימא תורה להפך בתורה: הבא נמי תפום בשעריה. דמשמע שפיר הריני מהפך נמלוה התלויה בשיער: שילוח רבוי הוא. לשון גידול כמו שלחיך פרדס רמונים ואימא מידי דעבורי הוא שקיבל עליו לגלח ולהעביר השיער לכשיגדל: תנא פרע פרע יליף. לחו

אמנא דמתני קאי אלא אתנא דסנהדרין (דף כב:) דקאמר כהן הדיוט לריך לגלח אחת לשלשים יום ויליף פרע לא ישלחו מנזיר דכתיב גדל פרע מה להלן שלשים יום כמנין יהיה אף בכהן הדיוט שלשים יום וקאמר לא ישלחו והכא הכי פירושה תנה פרע פרע יליף בעלמה הלמה דשילוחי הוי לשון גידול ואם תאמר ולייתי מקרא דכתיב בכהן הדיוט ופרע לא ישלחו ואכתי ג"ש למה לי ונראה לי דמקרא דכהן הדיוט לא משמע דלא ישלחו הוי גידול אפילוי דתרי יומי וכיון . דלא אמר בפירוש הריני נזיר תרי יומי אלא שילוח פרע אין כאן קבלת נזירות אבל כי גמרינן כהן הדיוט מנזיר דשילוח הוי מלשון שלשים בג"ש וקחמר הרי [עלי] לשלח כאילו: אמר הרי עלי לשלח פרע שלשים יום ומשתמע שפיר דנזירות קביל עליה להכי מייתי ג"ש ודווהא כי אמר הרי עלי לשלח פרע אבל אמר הרי עלי פרע גלא שילוח לא משמע מידי דפרע הויא לשון גילוי כמו ופרע ראש האשה (במדבר ה):

משקין ליה מיא לפרי ורבי. דאשכחן הרבה שילוח שאינו לשון גידול אלא לשון העברה כמו שלח תשלח (דברים כב) וישלח יעקב מלאכים (ברחשית לב) ויש לומר דחי תותבי׳ מהנך קראי הוה משני ליה כדלעיל תנא פרע פרע יליף ולא בא לפרש אלא למקרא דאותבינן מיניה ושולח

מים ודוחק דמשמע דהניח הג"ש מכל וכל ועתה אינו לריך לה כלל לכן נ"ל דמתחילה לא היה חושש רק שימלא לו פסוק אחד דמשמע לשון רביה וקמייתי ליה מקרא דשלחיך ודחי ליה הש"ס דלמא ההוא גופיה לשון העברה כמו ושולח מים וליכא אפילו חד קרא דלשתמע לשון רבויא ואהא משני איבעית אימא האי שולח מים לשון רבוי הוא ואיכא למילף מיניה או מקרא דשלחיך פרדם ואע"ג דקראי טובא לשון העברה שפיר ילפינן מחד קרא דהוי לשון רבויה דמסתברה דעתו המירות הוה:

צפורים הסמובין לשיער קיבל עליה. האמורין נפסוק אנל שער כלומר אע"פ דאמר לפורים סתמא דהא מתני׳ סתמא

קאמר אפילו הכי סבירא ליה לריש לקיש דדעתיה דאיניש אלפורים הסמוכים לשיער והכים משתמע ליה החומר הרי עלי לפורים הרי זה נזיר דכיון דלפורים סמוכין לשיער קאמר 5 מסתמא ה"ק הרי עלי מלוה דשייכא ביה לפורין התלויה במלות שיער דהיינו נזיר שאם נטמא לריך לפורין וה"פ מלוה התלויה בלפורין אכן אין לפרש משום סמיכות גרידא כדמפרש הש"ם דאם כן הרי עלי נשרין הל"ל דהוי מיר דטפי סמיכי לשער: לד די שעריה בנשרין רבה ושפרוהי בצפרין. פסוק הוא גדניאל גבי נגוכדנצר:

נזיר ודאי קאמר אלא חששא ודלמא צפורי נדבה דקביל י עליה להביא עולת העוף לנדבה ולא לנוירות. דכל כמה דאיכא לפרושי דיבוריה דלאו מירות קיבל עליה אלא נדר אחר שפיר טפי דלא ניחא ליה לאיניש לקבולי עליה לפורי דמירות דחמיר עליה וטריחא ליה: הרי

פני חוצות: אמר ר״ל צפורים סמוכים לשער קבל עליו. וא״ת אמאי נקט צפרים לימא נשרי וטפרי׳ דסמיכו לשער טפי מצפורי׳ ועק״ל לנקוט כמה תיבות הכתובים במקרא אצל שער. ופי׳ ר״י דר״ל אית ליה נמי טעמא דר״י דאמר חיישינן . בכפה ורכץ / נקוט בטה ורבהה וכוגב ב בקקה אצב כי בכבה ורכץ היא לאו נהי בכנאה ורכץ להיא שמא בפורי נודי מסמ קבל עליו ומוקי לה גם הוא בשנויר עובר לפניו אלא דסבר ריל אי לאו נמי דאיכא למימר צפורים סמוכים לשער קבל לא הוו ידים מוכיחות לנוירות וכן מוכח בתר הכי דקא בעי? מאי בינייהו אמאי לא קאמר איכא בינייהו בשהו קור זכבו לעבר הדגמה הבלות לכל בי שהוא מדי בנבו לעבר הבלי היים שהוא להיים להיים להיים בעבר. משמע משום דאמר בהדא צפורים ממרכים לשער עלי אבל אמר צפורים מחם בעי רייל שירה נודר עובר לפניו. וו"ל דאץ ה הוכחה מהכא דאית ליה לו"ל טעמא דר"י משום דאתיא דר"ל בעי נויר עובר לפניו בהדיה טעמא דסמוכים C? אבל בטעם דסמוכים לחודיה לא סגי ליה ג) חיישינז שמא צפורי נזיר טמא קבל עליו והכי קאמר הרי עלי דבר שיכול לבוא לידי צפרים